

Σήκον, Νάσον μ', νὰ φρίβγουμι ποὺ τοῦτα τὰ λημέρια, μᾶς ἔμαθαν τοὺς φίλους μας κὶ τὰ παλιὰ γιατάκια Μακεδ. (Καστορ.) Συνών. λ η μέ ρ ι, λ ό ζ ι ο ς, μ ο ν ή.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γιατάτσι Πελοπν. (Λαγκάδ.), Τοῦ Καμπελάδου τὸ Γιατ-τάκι Μεγίστ. γ) Μετων., κλεπταποδόχος Ἡπ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πελοπν.: Ἦταν γιατάκι ὁ πατέρας τοῦ δεῖνα Πελοπν. δ) Φωλεά, καταφύγιον ζώου πολλαχ.: Ξεπέταξε τὸ λαγὸ ἀπ' τὸ γιατάκι του Πελοπν. (Ξηροκ.) Ἡ κατσούλα μας ψαχουλεύει νὰ βρῇ γιατάτσι Πελοπν. (Ξεχώρ.) Πέτυθεν δὸν λαὸν 'ς τὸ γιατ-τάκιν δον (λαὸν = λαγὸν) Κῶς (Καρδάμ.) 'Κεῖ 'ς τοῦ βράχου ἔχ' τοῦ γιατάχ' τ'ς κὶ κ'βαλαίει τὰ κουτιόπ'λλα (ἐνν. ἡ ἀλεπού) Εὐβ. ("Ακρ.) Ἡ γίδα ἄ'μᾶτι 'ς τοῦ γιατάχ' τ'ς Ἡπ. (Πλατανοῦς.) 2) Ἡ κοίτη τοῦ πλοίου Ζάκ. 3) Ἡ κατὰ τὸ μέσον τῆς ἄνω κινητῆς μυλόπετρας τοῦ ἀνεμομύλου στρογγυλὴ ὀπὴ Θάσ. Αἴμν. 4) Κατὰ πληθ. γιατάκια, αἱ ἐγκοπαὶ ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐνσφηνοῦνται οἱ πυριτόλιθοι κάτωθεν τῆς τυκάνης διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν Σαμοθρ. 5) Τὸ λεπτότερον μέρος τῆς κώπης, ὅπου προσδένεται ὁ σκαρμὸς Ἀλόνν. Σκόπ.

γιατακιάζω Πελοπν. (Γορτυν. Δίβρ. Καρυά Κορινθ. Λάστ.) γιατακιάζου Ἡπ. (Κουκούλ.) Στερελλ. (Γραν. Νάυπακτ. Σπάρτ.) γιατ-τακιάζ-ζω Κῶς (Καρδάμ.) Ρόδ. γιατθακιάζ-ζω Κῶς (Καρδάμ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ι α τ ά κ ι.

Α) Κυριολ. 1) Ὁδηγῶ τινὰ εἰς κλίνην διὰ νὰ κοιμηθῇ Κῶς (Καρδάμ.) Στερελλ. (Γραν.) Καὶ ἀμτβ. ἐγκαθίσταμαι, πηγαίνω εἰς τὸ «γιατάκι» μου Ἡπ. (Κουκούλ.) Στερελλ. (Γραν.): Εἶχαν γιατακιάζ' οἱ κλέφτες μέσα ἰκεῖ 'ς τ' μιγάλ' τ' σπηλιὰ Κουκούλ. Ἐκαμα πὼς γιατάκιασα κὶ ἀπὲ θ'κώθ'κα κ' ἔφ'γα Γραν. β) Φυλακίζω Πελοπν. (Γορτυν. Δίβρ. Λάστ.): Ἄσμ.

Μέσ' 'ς τὸ ληρὸ γιατάκιασα τοὺς Κολοκοτρωναίους, μικροί, μεγάλοι 'ς τ' ἄρματα, τοὺς κλέφτες νὰ σκοτώσ'τε Λάστ. γ) Ἐγκλείω ζῶα εἰς τὴν φωλεάν των, εἰς τὸ κατάλυμά των Κῶς (Καρδάμ.) Πελοπν. (Καρυά Κορινθ.) Ρόδ.: Τὴν ἡμέρα τὰ γιατακιάζουν τὰ πρᾶματα (=ζῶα) Καρυά Κορινθ. Πᾶμε νὰ γιατ-τακιάσωμε τοὺς χοίρους Καρδάμ. Τὰ γιατθακιάζ-ζω τὰ ζᾶ κοντὰ 'ς τὴ μάντρα αὐτόθ. Καὶ ἀμτβ. ἐπὶ ζώου, καταφεύγω εἰς τὴν φωλεάν μου Στερελλ. (Νάυπακτ.) Συνών. λ ο ζ ι ά ζ ω, μ ο ν ι ά ζ ω, φ ω λ ι ά ζ ω.

Β) Μεταφ. 1) Ἐπὶ νόσου, καταβάλλω τινὰ Στερελλ. (Γραν.): Μὴ γιατάκιασι γιὰ καλὰ ἢ θέρμ'. Συνών. κ ρ ε β β α τ ώ ν ω. 2) Φονεύω τινὰ, τὸν ρίπτω κατὰ γῆς Στερελλ. (Γραν. Σπάρτ.): Τοὺν γιατάκιασαν τοῦ Σπύρου ἰχτὲς τ' νύχτα Γραν. Τοὺν ἦδρι π' ἄ'μόνταν κὶ τοὺν γιατάκιασι ἀδεκεῖ Σπάρτ.

γιατακισῆς ὁ, Μακεδ. (Βλάστ.) Σάμ. (Μαρθόκ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. γ α τ α κ ι.

Γ ι α τ ά κ η ς 1β, τὸ ὅπ. βλ., Μακεδ. (Βλάστ.) 2) Ὁ ἔχων τὴν φροντίδα ἐξευρέσεως καταλύματος πρὸς διανυκτέρευσίν τινος Σάμ. (Μαρθόκ.)

γιατακῶνω Πελοπν. (Καλάβρυτ. Μεσσην.) γιατακῶνου Αἴμν. γιατ-τακῶνομαι Κῶς (Καρδάμ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γ ι α τ ά κ ι.

1) Ἀποκλείω ζῶον τι εἰς τὴν φωλεάν του καὶ τὸ συλλαμβάνω Πελοπν. (Καλάβρ.): Τὸν ἐγιατάκωσα τὸ λαγόν. β) Ἀμτβ. ἐπὶ ζώου, καταφεύγω, κρύπτομαι εἰς τὴν φωλεάν μου Πε-

λοπν. (Μεσσην.): Ἐγιατάκωσε ὁ λαγός. Συνών. γ ι α τ α κ ι ά ζ ω Α1γ. 2) Ἀσθενῶ, παραμένω εἰς τὴν κλίνην ἀσθενῆς Κῶς (Καρδάμ.): Γιατ-τακωμένος εἶναι ὁ πατέρας σου. Συνών. κ ρ ε β β α τ ώ ν ω ι. 3) Ἀμτβ. ἐπὶ ἀντικειμένου, προσαρμόζομαι καλῶς ἐντὸς ὁπῆς, στερεοῦμαι Αἴμν.: Τοῦ κριμαστάφ' γιατακῶν' καλὰ 'ς τοῦ δουβάφ'. Πβ. γ ι α τ ά κ ι 4.

γιατί μόρ. ἐρωτηματ. διατί Κορσ. Πόντ. (Οἶν.) γιατί κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Γαλλικ. Καλημ. Καστριν. Στερνατ.) Καλαβρ. (Μπόβ. Χωρίο Βουν.) Καππ. ('Αξ. Ποτάμ.) Πόντ. Τσακων. γιατίς Θράκ. (Αἶν.) Πάρ. (Λεῦκ.) γιαθί Χίος (Πυργ.) γιακί Λέσβ. (Πλομάρ. κ.ά.) Χίος (Βέσ. Μεστ.) γιατσι Μακεδ. ('Ανω Κώμ.) Τσακων. γιατθί Καππ. ('Αραβάν. Γούρτον.) ζατί Λέσβ. Σίκιν. ζιατί Χίος (Πισπιλ.) γιατία Κάρπ. (Μεσοχώρ.) γιατσά Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.) γετσά Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.) γιτσά Τσακων. γιατατί Θράκ. (Γέν. Ἐπιβάτ. Λουλεμπ. Σαμακόβ. Σαρεκκλ. Σκοπ.) γιατίνα Κάρπ. Πελοπν. (Ξεχώρ.) Τῆλ. γιατιτί Θράκ. (Μαρών.) γιατουτί Αἴμν. γιτί Μακεδ. (Καστορ.) ιατί Μακεδ. (Γαλάτιστ. Δρυμ. Καταφύγ.) Νάξ. ('Απύρανθ.) ατί Καππ. ('Αξ. Οὐλαγ.) Μακεδ. (Δεσκάτ.) Σύμ. γιάτι Πόντ. ('Ιμερ. κ.ά.) γιάτ' Καππ. (Φλογ.) Πόντ. (Χαλδ.) γιατ' Καππ. (Μισθ.) γιάι Ἀπουλ. (Κοριλ.) Καππ. (Μισθ.) γιά σύνθη. καὶ Ἀπουλ. (Κοριλ.) ιά Νάξ. ('Απύρανθ.) ὀγιά Πόντ. (Σούρμ.) γιακάτ' Ἀπουλ. (Μαρτ.) τάτ' Κάρπ. ('Ελυμπ.)

Τὸ Βυζαντ. γ ι α τ ι, καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ διατί, τὸ ὁποῖον προῆλθεν ἀπὸ τὴν συνεκφορὰν τῆς προθ. διὰ καὶ τῆς ἐρωτηματ. ἀντων. τ ι. Πβ. Γ. Χατζιδ., ΜΝΕ, 2, 197. Ὁ τύπ. γ ι α τ α τ ι παρὰ τὸν γ ι α τ ά, περὶ τοῦ ὅπ. βλ. γ ι ά. Ὁ τύπ. γ ι α τ ι τ ι ἀπὸ σύμφυρ. τῶν γ ι α τ α τ ι καὶ γ ι α τ ι. Περὶ τοῦ τύπ. γ ι α κ ι βλ. P. Kretschmer, Lesb. Dial. 144.146. Περὶ τοῦ τύπ. ὁ γ ι ά. βλ. Α. Α. Παπαδόπ., Ἀρχ. Πόντ. 12 (1946), 10. Οἱ τύπ. γ ι α τ ι ν α, γ ι α τ ι α πιθαν. ἐκ τῆς συνεκφ. μετὰ τοῦ τελικοῦ συνδ. ν α ὁ πρῶτος, ἡ τοῦ τύπου 'α τοῦ μορίου θ α ὁ δεῦτερος. Ὁ τύπ. γ ι α τ ι ς δι' ἀναπτύξεως τελικοῦ ς, ὡς συμβαίνει πολλαχοῦ εἰς τινὰ ἐπιρρήματα.

1) Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐρωτηματ. προτάσεων, εὐθειῶν ἢ πλαγίων, ἡ καὶ μόνον, κατὰ βραχυλογίαν, διατί, διὰ ποῖον λόγον κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Μάρτ. Στερνατ.) Καλαβρ. (Μπόβ. Χωρίο Βουν.) Καππ. Πόντ. (Τραπ.) Τσακων. (Χαβουτσ.): Γιατί τὸ ἔκανες αὐτό; Γιατί δὲν τρώς; Γιατί; (ἐνν. δὲν τό 'καμε αὐτὸ κλπ.) κοιν. Γιατί, ρε διάουλι; (ὕβρις) Μακεδ. (Κοζ.) Δὲν ξέρω γιατί τό 'κανε — γιατί δὲν πῆγε 'ς τὴ δουλειά — γιατί δὲν τρώει κ.τ.τ. Δὲν ξέρω γιατί πῆγε κ' ἔκλεψε τὸ ξένο γέννημα (=σιτάρι) Πελοπν. (Γαργαλ.) Γιατατί τό 'δειρες τὸ παιδί; Θράκ. (Σαρεκκλ.) Γιατιτί κλαῖς; Θράκ. (Μαρών.) Γιατί 'κὶ ἔρχεσαι; Πόντ. Γιατί δὲν ἦρθις; Μακεδ. (Καστορ.) Γιατσι, Γιάννου, δὲν ἦρθις ἰχτὲς; Μακεδ. ('Ανω Κώμ.) Γιατίνα καὶ σφενδυλοκοπᾶς τὸ παιί; (σφενδυλοκοπᾶς = δέρνεις) Κάρπ. Γιατίνα τ' ἄφητρες ἐτσεδὰ εὐτοῦνο τὸ φουσκούνη; (γιατί τὸ ἄφηκες ἔτσι αὐτὸ τὸ ἐξόγκωμα;) Πελοπν. (Ξεχώρ.) Γιατίνα, δρόκο, νὰ φᾶς ἐμὲ τὸ Γιάννη; (ἐκ παραμυθ.) Τῆλ. Ἐδὺ γιατθί ἦρτες ἐροῦ; (ἐροῦ = ἐδῶ) Ἀραβάν. Γιατσι δὲν ἐκάνερε ἐπέρι; (διατί δὲν ἦλθες χθές;) Τσακων. Γιατσά 'σά βήχου; — Βῆκα τσαῖ πονέτσ' ὁ λαίμ' μ' (γιατί βήχεις; — Ἐβῆξα καὶ πόνεσε ὁ λαίμ' μου) (Χαβουτσ.) Τοῦνε γετσά μί' μ' πέτσ' πῆ δὲ θὰ βρέτσ' ὀφέτ'; (ἐσὺ γιατί ἐμέν' μου εἶπες πὼς δὲ θὰ βρέξῃ φέτος;) αὐτόθ. Γιατ' νὰ μὴ σκοτώῃς Μισθ. Γιατ'; Ὁγὼ δετσο-



κάχομαι (γιατί; ἐγὼ ἐκεῖ κάθομαι) αὐτόθ. *Γιάτ' ντοῦ ποῖκες ὄντσα;* (διὰ τὸ ἔκαμες ἔτσι;) αὐτόθ. *Γιάτ' τὸ βάλλιδκαν;* (γιατί τὸ ἔβαζαν;) αὐτόθ. *Τὸ σόντυλό σ' γιαντ' ναι παχύ;* (ὁ λαιμός σου γιατί εἶναι χοντρός;) Φλογ. *Γιάτ' συγχροντᾶς χὰτ κιριᾶς κόλος;* (γιατί γκρινιάζεις σὰν γριᾶς κόλος; πρὸς νόμφην μεμψιμοιροῦσαν κατὰ τῆς πενθερᾶς) αὐτόθ. *Γιατί μου λέτε ἴτου;* (γιατί μου μιλάτε ἔτσι;) Στερνατ. *Γιατί μου θέλητε;* (γιατί με θέλετε;) Μπόβ. *Γιά δὲν ἔρχεσαι;* Πελοπν. (Φιγάλ.) *Γιά δὲν ἦρθες κι ἐσὺ 'ς τὴν ἐκκλησιά;* Α. Κρήτ. *Γιά δὲ μου μήναγες νὰ 'ρθῶ;* Πελοπν. (Μεσσην.) *Γιακάτ' ἦρτε;* Μαρτ. || Φρ. *Γιατί ὄχι!* (πῶς ὄχι; βεβαιότατα) κοιν. *Ἐμ. γιαντ'!* (καὶ πῶς, βεβαίως) Λέσβ. *Γιατί;* — *Γιά τ' ἀντί!* (παιγνιωδῶς πρὸς ἐνοχλητικῶς ἐρωτῶντα) πολλὰ. *Γιατί;* *Γιά τ' ἀντί,* πού 'χει τέσσερες τροῦπες (συνών. με τὴν προηγούμεν.) Πελοπν. (Γαργαλ.) *Γιατί;* — *Γιά τὸν κατὴν* (συνών. με τὴν προηγούμεν.) Πόντ. (Τραπ.) *Γιατί;* — *Γιατίξη καὶ ξερό σ'* (συνών. με τὴν προηγούμεν. ἀλλὰ λεγομένη εἰς στιγμάς ὀργῆς) Μῆλ. || Παροιμ. *Τὸν λύκον εἶπαν ἄτον: ἡ γούλα σ' γιαντ' ἐν' παχύν;* — *Μὲ τὰ χέρια τὴν δουλεία μ',* εἶπεν (ὁ φροντίζων προσωπικῶς διὰ τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἐπιτυχᾶναι καλῶτερον) Πόντ. Συνών. φρ. *Ὁ λύκος ἔχει τὸ σβέροκο του χοντρό, γιαντ' κάνει μόνος του τίς δουλειές του. Δὲ δό'χω γιὰ τὸ βάτσο, τό'χω γιὰ τὸ γιατί* (ἐπὶ τῶν παραπονουμένων δι' ἄδικον τιμωρίαν, ἐνοχοποίησιν) Ἰθάκ. || Ἄσμ.

Γιατί ναι μαῦρα τὰ-ι-βοννά, γιατί ν' ἀνταρσιασμένα;
— *Γιατί διαβαίνει ὁ Χάροντας με τοὺς ἀποθαμένους*
Στερελλ. (Ἀστακ.)

Μουρὲ πιδιὰ καημένα, | γιατί 'στι λιγυμένα;
Θεσσ. (Βαθύρρ.)

Γιατία 'ἐμ-μου τὰ 'λεες, τσ' ἂν εἶχες τσ' ἄλλο φίλο,
νὰ σὲ συμπάλω, νὰ καῖς τσὰ τῆς φωδιᾶς τὸ ξύλο;
(τσὰ = σὰν) Κάρπ.

Θεέ, πού 'σ' ἀπουπάνω μας, θέλω νὰ σ' ἀρωτήξω,
τὰ νῆατα ὁπού μου 'δωκες, 'ιατί τὰ παίρνεις πίσω;
Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

'Ανάπλι, γιά δὲ χαίρεσαι, γιά δὲ βαρεῖς παιχιδία;
(βαρεῖς παιχιδία = κρούεις μουσικὰ ὄργανα, παίζεις μουσικὴν) Πελοπν. Συνών. *ἀμπάλι, γιάντα.* β) *Ἐπὶ ἀπαντήσεως ἢ παρατηρήσεως ἐπὶ τῶν λεγομένων διδομένης ὑπὸ μορφὴν ἐρωτήσεως, μήπως, τάχα κοιν.: Γιατί, σοῦ κακοφάνηκε; Γιατί, δὲν σὲ συμφέρει ἡ ἀλήθεια; Γιατί, θὰ σοῦ 'ρθῇ βάρος; κοιν. Γιατί; σεις λίγα κάνιτι; Λέσβ. Γιατί; αὐτ'νοῦ τοῦ 'ρχιτι ἄσχημα κι μένα ὄχ';* Εὐβ. (Ἄκρ.) 2) Μετὰ τοῦ ἄρθρου, ὡς οὐς., ἀποχρῶν λόγος κοιν.: *Ἦθελα νὰ ξέρω τὸ γιατί;* *Ἄν δὲ μάθω τὸ γιατί, δὲ θὰ ἡσυχάσω. Τὸ γιατί τὸ ξέρεις; τί ἄλλο θέλεις;* κοιν. *Ἄσε 'με ἡσυχόνε, μὴ θέλῃς νὰ μάθῃς τὸ γιατί!* Πελοπν. (Γαργαλ.) *Βρισκόταν σ' ἀδιάκοπη ἀγωνία χωρὶς τὸ γιατί* Μ. Μινώτ., *Ζακυνθ. ἀγριο-λούλ., 97. Θὰ σ' τοῦ δώσου, ἀλλὰ θέλου νὰ ξέρου τοῦ γιατί* Εὐβ. (Ἄκρ.)

γιατὶ σύνδ. αἰτιολ. διατὶ Κορσ. Πόντ. (Οἶν.) *γιατὶ* κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ.) *Καλαβρ.* (Μπόβ. Χωρίο Βουν.) *Καππ.* (Ἀξ. Ποτάμ.) Πόντ. *Τσακων. γιατὶς* Θράκ. (Αἶν.) *γιαθὶ* Χίος (Πυργ.) *γιακὶ* Λέσβ. Χίος (Βέσ.) *γιακὶ* Χίος (Μεστ.) *γιατσί* Καππ. (Ἀραβάν. Γούρτον.) *Μακεδ.* (Ἄνω Κώμ. Σιάτ.) *Τσακων. γιατὶ* Καππ. (Ἀραβάν.) *ζατὶ* Κρήτ. (Βιάνν.) *Λέσβ. ζιατὶ* Χίος (Πισπιλ.) *γιατσά* Τσακων. (Χαβουτσ.) *για-*

τσά Τσακων. (Χαβουτσ.) *γιατσά* Τσακων. (Χαβουτσ.) *για-*
τιτὶ Θράκ. (Μαρών.) *γιατατὶ* Θράκ. (Γέν. Ἐπιβάτ. Σαμο-
κόβ. Σαρεκκλ. κ.ά.) *γιτὶ* Μακεδ. (Καστορ.) *'ιατὶ* Κάρπ. (Ἐ-
λυμπ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *'ατὶ* Καππ. (Ἀξ. Οὐλαγ.) *γιαὶ*
Καππ. (Μισθ.) *γιατὶ* Πόντ. (Ἰμερ.) *γιατ'* πολλὰ. βορ.
Ἰδιωμ. *γιὰ* Θήρ. Καππ. (Σινασσ.) *Κεφαλλ. Κρήτ. Μακεδ.*
(Βόιον) *Μέγαρ. Μῆλ. Πελοπν. (πολλὰ.) Σαμοθρ. 'ιὰ* Νάξ.
(Ἀπύρανθ. κ.ά.)

Τὸ ἤδη Βυζαντ. *γιατὶ*, καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ ἐρωτηματικοῦ τοιοῦτου κατὰ σύμφυρσιν πρὸς τὸ *διότι*, ἐνεκα τῆς ταυτο-
χρόνου σχεδὸν χρήσεως τοῦ δευτέρου εἰς τὸν λόγον εἰς ἀπάν-
τησιν ἐρωτήσεως διατυπωμένης διὰ τοῦ πρώτου. Ἡ διὰ τοῦ
γιατὶ εἰσαγωγή πλῶν ἐρωτήσεων, π.χ. *δὲν ξέρω*
γιατὶ ἦρθες, διηυκόλυνε τὴν μετάπτωσιν τοῦ ἐρω-
τηματικοῦ τούτου μορίου εἰς αἰτιολογικὸν σύνδεσμον. Χαρα-
κτηριστικὸν παράδειγμα τῆς συμφύρσεως τοῦ *γιατὶ* πρὸς
τὸ *διότι* ἀποτελεῖ ἡ χρῆσις τοῦ πρώτου εἰς τὸ τέλος αἰ-
τιολογικῶν προτάσεων: *Δὲν ἔρχομαι, δὲν μπου-*
ρῶ γιατί - Δὲν τοῦ παίρνου, δὲν μ' ἀρέσει
γιατὶ Μακεδ. (Σέρρ.). Ἡ χρῆσις τοῦ *γιατὶ* ὡς αἰτιο-
λογικοῦ ἤδη Βυζαντ. καὶ εἰς Βουστρών. (ἐκδ. Κ. Σάθα,
Μεσν. Βιβλ. 2,518) «καὶ ἐσκότωσέν τον με ἀφορμὴν τοῦ
μισερ Ρίτζου καὶ τοῦ μισερ Τζιάμε Σαπλάνα, διὰ τὴν εἶπαν
τους πῶς εἶναι παράβουλοι (=προδότες)». Περὶ τῶν διαφό-
ρων τύπων βλ. τὸ ἐρωτηματ. *γιατὶ*. Περὶ τοῦ τύπ. *για-*
τὶς βλ. *ἀντίς, δηλαδής, ἐπειδὴς* κ.ά.

Διότι, ἐπειδὴ κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ. Μαρτ.) *Καλαβρ.*
(Μπόβ. Χωρίο Βουν.) *Καππ. Πόντ. (Ἰμερ. Οἶν. κ.ά.) Τσα-*
κων. (Χαβουτσ. κ.ά.): Φύγε, γιατί θὰ σὲ δείρω. Ντύσου, γιατί
θὰ κρυώσης. Τὸ πῆρα, γιατί τὸ χρειάζομαι κ.τ.τ. κοιν. Σὰ
φυτεύεις δὰ ψαθιά, μὴ γλάνης, γιατί 'ὰ καύγουνσι δὰ κρομ-
μύδια (ψαθιά = τεμάχια καλλιεργημένης γῆς εἰς σχῆμα
τετραγώνου, εἰς τὸ ὁποῖον φυτεύονται κρόμμυα) Χίος (Φυτ.)
Ἦκατσα πολλὴν νύκτα, γιατί ἦθε' νὰ φῶ' ὁ γιός μου (παρέ-
μεινα ἀγρυπνῶν ἀργὰ τὴν νύκτα, διότι ἐπρόκειτο νὰ φύγῃ
ὁ υἱός μου) Κίμωλ. *Χτύπησέ με, λέγ' ἡ ἀρκούδα, γιατατὶ 'ὰ*
σὲ φάγω (ἐκ παρχμυθ.) Θράκ. (Σαμακόβ.) *Δὲ βάει 'ς τὸ*
χωράφι, γιατί φοβᾶται νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ ρέμα Πελοπν.
(Γαργαλ.) *Ἐπ-πῆρα, γιατί ἔβρεχε* (δὲν ἐπῆγα...) Ἀπουλ.
(Μαρτ.) *Μὴ χασομερήεις, γιατί δὲν θὰ προφτάκωμι νὰ*
φτειάκωμι τὴν πίττα (ἐκ παρχμυθ.) Μακεδ. (Καστορ.)
Πήαινε, γιά θὰ σὲ δείρω Κεφαλλ. *Μὴ μ' ἀφήγῃς, γιά θὰ*
με χάσῃς Πελοπν. (Μαργέλ.) *Νὰ μὴ σὲ φιλήσ' ἡ μάνα σου,*
γιά θὰ με ξεχάσῃς (ἐκ παρχμυθ.) Νάξ. *Μολλιφικάρισμα*
θέλει τὸ δαμαλάκι, 'ιατὶ τό 'δεσα κοδὰ (μολλιφικάρισμα =
ἀπόλυσιν, μεγάλωμα, λασκάρισμα τοῦ σχοινοῦ) Νάξ. (Ἀπύ-
ρανθ.) *Κάτσε ὀρνικός, γιά θὰ σὲ δείρω* (ὀρνικός = εἰρηνικός,
ἡσυχος) Ἐρεικ. *'Κὶ ἔρθα, γιατί 'κι ἐλάλεσές με* (δὲν ἔλθα,
διότι δὲν με ἐφώναξες) Πόντ. *Φοβούμενε μὴν ἔσαι ἄρρωστε,*
γιατὶ ὁράκα τὸν ἔπρε μου κακὰ ὄνεοῦρατα (=φοβοῦμαι
μήπως εἶσαι ἄρρωστος, γιατί εἶδα εἰς τὸν ὕπνον μου κακὰ
ὄνειρα) Τσακων. || Φρ. *Γιατὶ πού λές ἡ γιατί ἀπού λές ἡ*
καὶ ἀπού λές (=λοιπόν ἐναρξὶς ὁμιλίας) Κρήτ. Μύκων. κ.ά.
Πήαιμε, γιατί πού λές, 'ς τὸ πανηγύρι, ἤπιαμε, χορέψαμε
Μύκ. || Παροιμ. *Μὴ λυπᾶσαι τὸν καβαλλάρη, γιατί κρέ-*
μονται τὰ ποδάριά του (ἐπὶ τῶν ἐλλαμβανόντων τὰ προσόντα
ὡς μειονεκτήματα) Ι. Βενιζέλ., Παροιμ.² 161,159: *Ἡ πα-*
ροιμ. εἰς παραλλαγ. πολλὰ.

Πολλὰ καλὰ 'ς τὴν ἔρημο, γιατί κανεῖς δὲν εἶναι
(ἐπὶ ἀφθονίας ὀφειλομένης εἰς τὴν ὀλιγανθρωπίαν) αὐτόθ.
259, 185. || Γνωμ.

